

Аналіз стану водних об'єктів та забезпеченості водними ресурсами в басейнах р. Сіверський Донець, р. Дніпро та річок Приазов'я у березні 2016 р.

За даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології у березні спостерігалась дощова, тепла для даного періоду погода. Оподи протягом місяця випадали вкрай нерівномірно, як у часі, так і по території. Кількість їх на переважній частині регіону коливалась від 32 мм (94 % норми) до 77 мм (241 % норми).

Відповідно до розподілу опадів, на річках регіону відмічались незначні добові коливання рівнів води до 1–8 см, в окремі дні до 15–25 см. Впродовж березня на р. Сіверський Донець спостерігалась тенденція поступового росту рівнів води. На кінець місяця у порівнянні з його початком він становив 23–36 см, на більшості приток Сіверського Дінця відмічався загальний спад рівнів води на 1 – 32 см. На річках Приазов'я ріст рівнів води на кінець березня склала 2–9 см.

Протягом першої декади Печенізьке та Червонооскільське водосховища остаточно звільнились від льоду.

Раннє проходження низького весняного водопілля (протягом першої половини лютого) на р. Сіверський Донець та його лівобережних притоках і відсутність водопілля на правобережних притоках Сіверського Дінця та річках Приазов'я обумовило низьку водність у весняний період (у порівнянні з місячною нормою березня):

- р. Сіверський Донець та р. Оскіл становила 35–70 % норми.
- малих річок Харківської області, приток р. Сіверський Донець у Донбасі та річок Приазов'я коливалась у межах 10–45 % норми.

Об'єм стоку та витрати по основних водпостах р. Сіверський Донець у березні 2015 року

Харківська область:

р. Сіверський Донець

– в/п Огурцове (кордон РФ та Харківської області, 944 км) об'єм стоку склав 58,1млн.м³ середніми витратами 21,7 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2009 рік з об'ємом стоку 56,8 млн.м³ середніми витратами 21,2 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 9,5 до 28 м³/с.

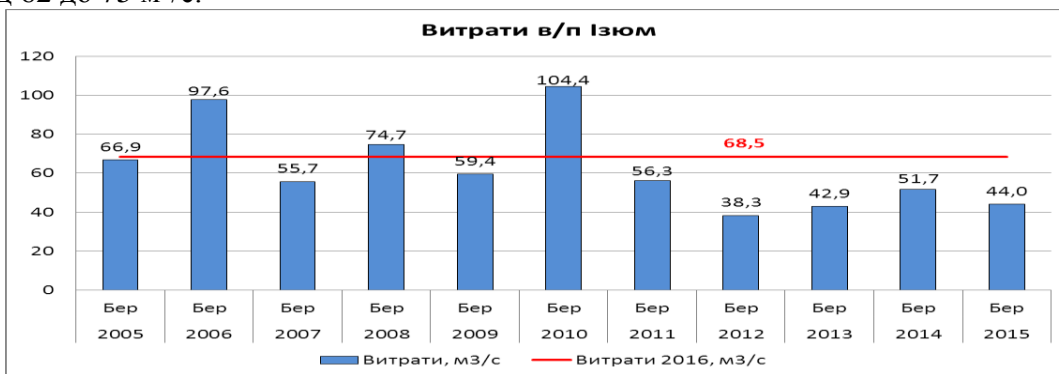
– в/п Печеніги (941 км) об'єм припливу склав 64,4 млн.м³ (55% місячної норми), середніми витратами 24,0 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2009 рік з об'ємом стоку 63,2 млн.м³ середніми витратами 23,6 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 21,5 до 30,4 м³/с.

- гребля Печенізького водосховища (874 км) об'єм скиду склав 35,7 млн.м³, середніми витратами 13,3м³/с, з яких забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 12,65 млн. м³, (середньодобові витрати – 4,72 м³/с) – решта (23,05млн.м³) на нижче розташовані ділянки. Скиди протягом місяця здійснювались від 8 до 17м³/с за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР, в режимі транзиту від фактичного притоку після наповнення до позначок НІР.

- в/п Ізюм (602 км) об'єм стоку склав 183,5 млн.м³ (69% місячної норми) середніми витратами 68,5 м³/с. *За останні 11 років роком аналогом по даному водноспу є 2005 рік з об'ємом стоку 179,1 млн.м³ середніми витратами 66,9 м³/с.* Протягом місяця витрати коливались від 62 до 75 м³/с.

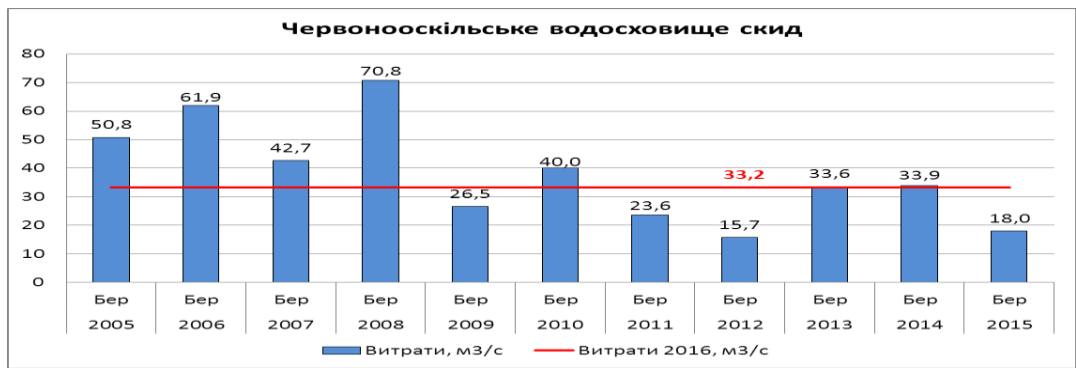

р. Оскіл (580 км)

- в/п Куп'янськ (121 км) об'єм стоку склав 126,9 млн.м³ (57% місячної норми), середніми витратами 47,4 м³/с. *Наближенням по водності роком з об'ємом стоку 113,4 млн.м³ та середніми витратами 42,3 м³/с є 2007 рік.* Протягом місяця витрати коливались від 39 до 54 м³/с.

- гребля Червонооскільського водосховища (12 км) об'єм скиду 88,9 млн.м³ середніми витратами 33,2 м³/с. Скиди протягом місяця здійснювались від 16 м³/с до 43 м³/с за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР в режимі транзиту від фактичного притоку після наповнення до позначок НІР. Скиди з водосховища використовуються для компенсації забору в канал Сіверський Донець - Донбас, об'єм забору склав 36,9 млн.м³ (середніми витратами 13,8 м³/с) решта, 52 млн.м³ – для підтримання водності річки.

- в/п Яремівка (кордон Харківської та Донецької областей, 573 км) об'єм стоку з урахуванням скидів з Червонооскільського водосховища та за рахунок водогосподарської діяльності склав 296,9 млн.м³ середніми витратами 110,9 м³/с. **Наближеним по водності роком з об'ємом стоку 269,5 млн.м³ та середніми витратами 100,6 м³/с є 2009 рік.** Протягом місяця витрати коливались від 94 до 120 м³/с.

Висновок: В цілому по Харківській області за рахунок проходження низького весняного водопілля, об'єми стоку та середні витрати по всіх водпостах були наближені до середніх значень за останні 11 років. Водність у березні була наближеною до: 50% забезпеченості по в/п Печеніги, в/п Куп'янськ та по в/п Ізюм.

Донецька область:

р. Сіверський Донець

- в/п Райгородська гребля (522 км) об'єм стоку, з урахуванням роботи каналу Сіверський Донець – Донбас, склав 236,7 млн.м³ середніми витратами – 88,4 м³/с при санітарних 22 м³/с. **За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2007 рік з об'ємом стоку 231,4 млн.м³ середніми витратами 86,4 м³/с.** Протягом місяця коливались від 68,4 до 106,1 м³/с.

- в/п Райстародубівка (кордон Донецької і Луганської областей, 510 км) об'єм стоку, з урахуванням стоку р. Казенний Торець, склав 264,4 млн.м³ середніми витратами 98,7 м³/с. **За останні 11 років роком аналогом по даному водпосту є 2007 рік з об'ємом стоку 244,4 млн.м³ середніми витратами 91,2 м³/с.** Протягом місяця витрати коливались від 76 до 112 м³/с.

р. Казенний Торець (518 км)

- в/п Слов'янськ (21 км) об'єм стоку склав 30,8 млн.м³ середніми витратами 11,5 м³/с, що є найнижчим за останні 11 років. До 2016 року найнижчі об'єми стоку спостерігались в 2007 році (об'єм стоку 33,6 млн. м³ середніми витратами 12,6 м³/с) та 2014 році (об'єм стоку 33,4 млн. м³ середніми витратами 12,5 м³/с). Протягом місяця коливались від 9,8 до 14 м³/с.

Висновок: В цілому по Донецькій області середні витрати, за останні 11 років спостережень, по всіх водпостах були наближені до середніх значень, за винятком в/п Слов'янськ, де середні витрати були найнижчими за останні 11 років.

Луганська область:

р. Сіверський Донець

- в/п Лисичанськ (430 км) об'єм стоку склав 249,9 млн.м³ середніми витратами склали 93,3 м³/с. Наближенням по водності роком з об'ємом стоку 238,0 млн.м³ та середніми витратами 88,9 м³/с є 2009 рік. Протягом місяця витрати коливались від 80 до 108 м³/с.

Висновок: На ділянці р.Сіверський Донець в межах Луганської області (в/п Лисичанськ) середні витрати у березні були наближені до середніх значень за останні 11 років та зумовлено водогосподарською діяльністю на вище розташованій ділянці в межах Донецької області і талодошовим паводком.

У зв'язку з соціально-політичною ситуацією, яка склалась в регіоні, спостереження за гідрологічним режимом річок по в/п Кружилівка та в/п Лугань не здійснювалися.

На річках басейну Сіверського Дінця внаслідок проходження низького весняного водопілля спостерігалось збільшення витрат по всіх водпостах. За останні 11 років об'єми стоку по всіх водпостах в березні 2016 були наближені до середніх значень для даного періоду року, за виключенням в/п Слов'янськ (р. Казенний Торець), де середні витрати були найнижчими за останні 11 років.

**Використання водосховищ комплексного призначення
басейну Сіверського Дінця, річок Приазов'я та Дніпра
за березень 2015 року**

Контроль за дотриманням режимів роботи здійснюється по 48 водосховищах, загальним об'ємом – 1972,4 млн.м³, в тому числі в Харківській області – 16 водосховищ загальним об'ємом – 1353,4 млн.м³; в Донецькій області – 21 водосховище, загальним об'ємом – 543,6 млн.м³; в Луганській області – 11 водосховищ, загальним об'ємом – 75,3 млн.м³.

У зв'язку зі змінами підконтрольних територій в Донецькій і Луганській областях з II півріччя 2014 року встановлення режимів роботи в зоні діяльності забезпечується по 31 водосховищу, загальним об'ємом – 1791,1 млн.м³ (91%), з яких 16 водосховищ в Харківській області загальним об'ємом – 1353,4 млн.м³, 11 водосховищ в Донецькій області загальним об'ємом – 401,1 млн.м³ (74%), 4 водосховища загальним об'ємом – 36,6 млн.м³ (49%), в Луганській області.

В басейні р. Сіверський Донець 22 водосховища, загальним об'ємом 1171,8 млн.м³, у тому числі:

- Харківська область – 11 шт., загальним об'ємом 912,4 млн.м³;
- Донецька область – 7 шт., загальним об'ємом 222,4 млн.м³;
- Луганська область – 4 шт., загальним об'ємом 37,0 млн.м³.

В басейні р. Дніпро 7 водосховищ, загальним об'ємом 514,0 млн.м³, в тому числі:

- Харківська область – 5 шт., загальним об'ємом 440,9 млн.м³;
- Донецька область – 2 шт., загальним об'ємом 73,1 млн.м³.

В басейні річок Приазов'я 2 водосховища, загальним об'ємом 105,6 млн.м³, в т.ч.:

- Донецька область – 2 шт., загальним об'ємом 105,6 млн.м³.

Аналіз роботи водосховищ проведено по 16 основних водосховищ, в яких акумулюється основний ресурс в басейнах річок Сіверського Дінця, Приазов'я та Дніпра для забезпечення потреб населення та галузей економіки регіону, а також такі, що знаходяться в каскадах та є транскордонними.

Харківська область:

По басейну р. Сіверський Донець :

Печенізьке водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) - НПР 383 млн.м³ (р. Сіверський Донець, 874 км):

Наповнення водосховища на кінець березня склало – 393 млн.м³ (102,6% від НПР).

Об'єм притоку склав 64,4 млн.м³. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав 35,7 млн.м³ (середніми витратами 13,3 м³/с). Скиди протягом місяця здійснювались від 8 до 17 м³/с за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР, в режимі транзиту від фактичного притоку після наповнення до позначки НПР. Забір на м. Харків (КВ "ДОНЕЦЬ" ОП КП "Харківводоканал", смт. Кочеток забір з р. Сіверський Донець) склав 12,65 млн. м³, (середньодобові витрати – 4,72 м³/с) – решта (23,05 млн.м³) на нижче розташовані ділянки.

За березень водосховище було наповнено на 26 млн.м³.

Червонооскільське водосховище (питне водопостачання, риборозведення, зрошення та рекреація) – НПР 435,1 млн.м³ (р. Оскіл, 12 км):

Наповнення водосховища на кінець березня склало 438,0 млн.м³ (100,7% від НПР). Об'єм притоку склав 86,9 млн.м³.

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) 88,9 млн.м³ середніми витратами 33,2 м³/с. Скиди протягом місяця здійснювались від 16 м³/с до 43 м³/с за погодженням Сіверсько-Донецького БУВР в режимі транзиту від фактичного притоку після наповнення до позначки НПР. Скиди з водосховища використовуються для компенсації забору в канал Сіверський Донець Донбас – об'єм забору склав 36,9 млн.м³ (середніми витратами 13,8 м³/с) решта, 52 млн.м³ – для підтримання водності річки.

За березень водосховище наповнено на 27,7 млн.м³.

Краснопавлівське водосховище (питне водопостачання, зрошення, рекреація) – НПР – 410 млн.м³.

Наповнення Краснопавлівського водосховища на кінець березня склало 137,48 млн.м³ (33,5% від НПР). За місяць забрано води на м. Харків 3,397 млн. м³ (середньодобові витрати – 1,26 м³/с). Використання ресурсу Краснопавлівського водосховища здійснювалося для задоволення потреб жителів м. Харків та населених пунктів Харківської області..

Спрацювання за березень склало 1,46 млн.м³.

Донецька область:

По басейну Сіверський Донець:

Підконтрольна Україні територія

Вуглегірське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 162 млн.м³ (р. Лугань, 182 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 141,2 млн.м³ – 87,2% при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж березня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³. Роком аналогом за останні 7 років є 2014 рік – 142,7 млн. м³(88%)

За березень водосховище наповнилося на 1,2 млн.м³

Миронівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 20,5 млн.м³ (р. Лугань, 172 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 15,2 млн.м³ – 74,1% при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Скиди впродовж березня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,16 млн.м³. Об'єм водосховища у березні 2016р. є **найнижчим за останні 7 років**.

За березень водосховище наповнилось на 0,5 млн.м³

По басейну річок Приазов'я:

КП „Компанія „Вода Донбасу“:

Підконтрольна Україні територія

Павлопільське водосховище (технічне водопостачання, зрошення, риборозведення) – НПР – 64,2 млн.м³ (р. Кальміус, 45 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 56,50млн.м³ – 88% при скиді в нижній б'єф 7,8 м³/с.

Скиди здійснювались в межах 6 – 7,8 м³/с, для забезпечення достатньої водності в місцях нижче розташованих водозаборів підприємств водокористувачів та з урахуванням попусків з вище розташованого Старобешівського водосховища, з передбаченим постійним холостим скидом (з урахуванням санітарного скиду) не менше ніж 4 м³/с. Роком аналогом є 2015 рік – 55,9 млн.м³ (87%).

Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 19 млн.м³.

За березень водосховище наповнене – 0,14 млн.м³.

Старо-Кримське водосховище (питне водопостачання, зрошення) – НПР 41,00 млн.м³, (р. Кальчик, 23 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 35,5 млн.м³ – 88,6% при скиді в нижній б'єф 0,1 м³/с. Скиди здійснювались на рівні санітарних. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,27 млн.м³.

За березень водосховище наповнено на 3,7 млн.м³, завдяки сталої роботи Південно-Донбаського водоводу та зменшення забору води з Старо-Кримського водосховища для водопостачання м. Маріуполь. Роком аналогом є 2015 рік – 35,4 млн.м³ (88,4%).

Непідконтрольна Україні територія

Гравівське водосховище (питне водопостачання) – НПР 12,75 млн.м³ (р. Міус, 231 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 11,3 млн.м³ – 88,8 % при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж березня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,37 млн.м³. Роками аналогами є 2012 та 2013 роки – 11,7 млн.м³ (91%) та 11,5 млн.м³ (90%) відповідно.

За березень водосховище наповнено на 0,84 млн.м³.

Волинцевське водосховище (питне та технічне водопостачання) – НПР 12,72 млн.м³ (р. Булавін, 17 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 11,1 млн.м³ – 87,5% при скиді в нижній б'єф 0,05 м³/с. Скиди впродовж березня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,13 млн.м³. Роком аналогом є 2014 рік – 11,8 млн.м³ (93%).

За березень водосховище наповнено на 0,2 млн.м³.

Ханжонківське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 13,94 млн.м³ (р. Кринка, 149 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 8,0 млн.м³ – 57,7% при скиді в нижній б'єф 2,9 м³/с. Скиди впродовж лютого коливались від 1,8 до 2,9 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 6,5 млн.м³.

Об'єм водосховища у березні 2016 р. є **найнижчим за останні 7 років**, в зв'язку з незадовільним технічним станом водоскидної споруди.

За березень водосховище наповнилось на 1,4 млн.м³.

Вільховське водосховище (питне та технічне водопостачання) – НПР 22,39 млн.м³ (р. Вільхова, 3,2 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 22,2 млн.м³ – 99% при скиді в нижній б'єф 0,5 м³/с. Скиди впродовж березня були без змін. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 1,3 млн.м³. Об'єм водосховища у березні 2016 р. є типовим для цього періоду за останні 7 років.

За березень водосховище наповнено на 1,3 млн.м³.

Зуївське водосховище (зрошення, риборозведення, технічне водопостачання) – НПР 4,74 млн.м³ (р. Кринка, 140 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 3,8 млн.м³ – 89% при скиді в нижній б'єф 3,3 м³/с. Протягом березня скиди коливались в межах 2,1-4,7 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 9,4 млн.м³

За березень обсяг водосховища зменшився на 0,4 млн.м³.

«Старобешівська ТЕС» ПАТ «Донбасенерго»:

Старобешівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР 44 млн.м³ (р. Кальміус, 146 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 41,0 млн.м³ – 93% при скидах в нижній б'єф 6 м³/с. Протягом березня скиди коливались в межах 6-7 м³/с. Роком аналогом є 2010 рік – 41,4 млн.м³ (93,5%). Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 16,6 млн.м³.

За березень об'єм водосховища збільшився на 5,9 млн.м³.

Басейн р. Дніпро

Підконтрольна Україні територія

СО «Курахівська ТЕС» ДТЕК «Східенерго»:

Курахівське водосховище (технічне водопостачання) – НПР – 62,5 млн.м³ (р. Вовча, 276 км):

На кінець березня об'єм водосховища склав 62,97 млн.м³ – 100,7%, при скиді в нижній б'єф 2,5 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 3,5 млн.м³. Роками аналогами є 2011 та 2013 роки – 63,1 млн.м³ (100,9%) та 62,9 млн.м³ (100,6%) відповідно.

За березень об'єм водосховища залишився без змін.

Луганська область

Непідконтрольна Україні територія

По басейну р. Сіверський Донець :

Ісаківське водосховище (питне та технічне водопостачання, рекреація) – НПР – 19,72 млн.м³ (р. Біла, 23 км)

На кінець березня об'єм водосховища склав 17,5 млн.м³ – 88,7%, при скиді в нижній б'єф 0,13 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,34 млн.м³. Роком аналогом є 2014 рік – 17,5 млн.м³ (88,7%).

За березень водосховище наповнене на 1,4 млн.м³.

Єлизаветинське водосховище, (питне, технічне водопостачання) НПР – 5,37 млн.м³ (р. Вільхова, 48 км)

На кінець березня об'єм водосховища склав 5,8 млн.м³ – 108%, при скиді в нижній б'єф 0,06 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,15 млн.м³. Роком аналогом є 2010 рік – 5,5 млн.м³ (102%).

За березень водосховище наповнено на 0,2 млн.м³.

По басейну річок Приазов'я:

Янівське водосховище (питне водопостачання, рекреація) НПР – 2,79 млн.м³ (р. Міусік, 2,3 км)

На кінець березня об'єм водосховища склав 3,0 млн.м³ – 107%, при скиді в нижній б'єф 0,01 м³/с. Об'єм скиду (водовіддача водосховища) склав – 0,4 млн.м³.

Об'єм водосховища у березні 2016 р. є типовим для цього періоду за останні 7 років.

За березень водосховище наповнено на 0,4 млн.м³.

Стан водозабезпеченості в районі поверхневих водозаборів

З метою забезпечення своєчасного і дієвого контролю за розвитком водогосподарської ситуації на водних об'єктах в місцях розташування основних поверхневих питних та технічних водозаборів, можливості оцінки умов для їх сталої роботи у маловодні періоди року виділено 28 найбільш великих водозаборів, які потребують особливої уваги, як за значним обсягом води, так і з необхідності підтримання достатніх рівнів води для їх роботи, в т. ч. по басейнах:

р. Сіверський Донець – 18 водозаборів, з них на підпорі – 7;

річок Приазов'я – 9 водозаборів на підпорі;

р. Дніпро – 1 водозабір на підпорі.

Протягом березня рівень води на водних об'єктах в районах на руслових водозаборів був вищим за мінімальні відмітки сталої їх роботи з тенденцією до збільшення за рахунок проходження незначного тало-дошового паводку протягом березня.

Висновок:

Основні водосховища басейнів річок Сіверський Донець, Дніпро та Приазов'я (за наявних даних), які регулюють річковий стік, працювали у відповідності з Правилами експлуатації, рекомендаціями Міжвідомчої комісії в межах затверджених Держводагентством режимів роботи водосховищ і водогосподарських систем басейнів річок Сіверського Дінця, Дніпра та Приазов'я на весняний період 2016 р. в межах Харківської, Донецької та Луганської областей.

З огляду на гідрометеорологічні умови, що склалися в регіоні, за місяць середній відсоток наповнення водосховищ за басейнами:

р. Сіверський Донець складає 287,6 млн.м³ – 85,2% (аналогічний період минулого року – 83,4%). За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Сіверського Дінця збільшився на 7,8 млн.м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Сіверського Дінця – 47,6 млн.м³.

р. Дніпро – складає 84,6 млн. м³ – 84,8 % (аналогічний період минулого року – 73,7%).

За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну р. Дніпра збільшився на 1,6 млн.м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Дніпра – 5,0 млн. м³.

річки Приазов'я – складає 208,6 млн. м³ – 87,4% (аналогічний період минулого року – 79,7%). За місяць сумарний об'єм наповнення водосховищ басейну річок Приазов'я збільшився на 12,6 млн. м³. Вільна ємність у водосховищах басейну р. Приазов'я складає 29,2 млн. м³.